

CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TỔ CHỨC TRIỂN KHAI TỔNG ĐIỀU TRA CƠ SỞ KINH TẾ, HÀNH CHÍNH, SỰ NGHIỆP 2007

Nguyễn Đức Hòa^(*)

Ngày 15 tháng 8 năm 2006, Thủ tướng Chính phủ đã ra Quyết định số 187/2006/QĐ-TTg tiến hành tổng điều tra cơ sở kinh tế, hành chính, sự nghiệp lần thứ 3 vào thời điểm 1/7/2007 trên phạm vi cả nước (trừ các cơ sở thuộc ngành nông, lâm nghiệp và thủy sản đã điều tra trong Tổng điều tra Nông thôn, nông nghiệp và thủy sản năm 2006). Mục đích của Tổng điều tra này nhằm thu thập những thông tin cơ bản về số cơ sở kinh tế, số lượng và trình độ của lực lượng lao động đang làm việc trong các cơ sở kinh tế; kết quả hoạt động; mức độ ứng dụng công nghệ thông tin; một số thông tin về khu vực kinh tế đặc thù, cơ sở làng nghề thuộc khu vực thành thị. Qua đó phản ánh bức tranh về phân bố các cơ sở kinh tế, lực lượng lao động theo ngành kinh tế, theo địa bàn, theo cấp hành chính (xã/phường, huyện/quận, tỉnh/thành phố và cả nước).

Thực hiện nghiêm túc Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, với sự cố gắng, phối hợp tích cực của các Bộ, Ngành, địa phương, sự chỉ đạo chặt chẽ của Ban Chỉ đạo trung ương, cuộc Tổng điều tra đã thực hiện đúng tiến độ và đạt được các yêu cầu qui định trong Quyết định của Thủ tướng và theo đúng qui trình đặt ra trong phương án. Ngày 31 tháng 12 năm 2007, Tổng cục Thống kê đã công bố kết quả sơ bộ qua tổng hợp nhanh một số nội dung chủ yếu về số lượng đơn vị cơ sở, số lao động được phân tổ theo các tiêu thức: loại hình tổ chức, loại hình cơ sở, ngành sản xuất kinh doanh, vùng/địa phương. Các công việc tiếp theo:

Thứ trưởng, kiêm Tổng cục trưởng, Trưởng BCĐ TĐT TW Nguyễn Đức Hòa phát biểu tại cuộc Họp báo thông báo số liệu thống kê kinh tế - xã hội chủ yếu năm 2007 (trong đó có kết quả sơ bộ TĐT CSKTHCSN)

nhập tin, xử lý, tổng hợp và biên soạn kết quả chính thức tổng điều tra đang được tiến hành khẩn trương để có thể công bố số liệu chính thức theo các chuyên đề từ tháng 7 đến cuối năm 2008. Nhìn lại cả chặng đường đã thực hiện đến nay, có thể khẳng định sự chỉ đạo, tổ chức triển khai nhiệm vụ ở các cấp, các ngành là yếu tố quyết định sự thành công của Tổng điều tra. Để thể hiện rõ yếu tố này, Ban Chỉ đạo trung ương điểm lại những công việc chính đã thực hiện như sau:

Công tác tổ chức - Thành lập BCĐ, Tổ thường trực, trung tâm điều tra viên, đội trưởng

Công tác chuẩn bị các văn bản pháp lý cho TĐT đã được Tổng cục chủ động chuẩn bị từ đầu năm 2006 để sớm trình Thủ tướng Chính phủ ra Quyết định tiến hành Tổng điều tra. Ngay sau khi có Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, Tổng cục trưởng

^(*) Thứ trưởng Bộ Kế Hoạch và Đầu tư kiêm Tổng cục trưởng TCTK, Trưởng BCĐ Trung ương Tổng điều tra.

kiêm Trưởng Ban chỉ đạo TW đã sớm có văn bản hướng dẫn thành lập BCĐ và Tổ thường trực Tổng điều tra các cấp với số lượng và thành phần hợp lý. Khác với hai lần Tổng điều tra trước, lần này đã thành lập BCĐ đến cấp xã, phường. Nhìn chung BCĐ các cấp đã tiến hành xây dựng kế hoạch, lộ trình công tác cụ thể phù hợp với điều kiện của địa phương; phân công rõ ràng trách nhiệm của các thành viên BCĐ cũng như tổ thường trực từ khâu chuẩn bị cho đến triển khai điều tra thực tế. Nhiều địa phương đã đưa công tác chỉ đạo Tổng điều tra vào chương trình công tác của cấp ủy, chính quyền và coi đó là một trong những công tác trọng tâm của cả hệ thống chính trị từ tỉnh đến xã, phường. Hầu hết các tỉnh đều có Chỉ thị, công văn của Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân chỉ đạo công tác tổng điều tra của tỉnh, yêu cầu các Sở, Ban, ngành phối hợp chặt chẽ với cơ quan Thống kê và các đối tượng điều tra thực hiện nghiêm việc cung cấp thông tin kịp thời, chính xác theo qui định.

Xây dựng phương án, biểu mẫu và tài liệu hướng dẫn

Từ kinh nghiệm và những bài học rút ra từ hai cuộc Tổng điều tra trước (năm 1995 và 2002), thực tiễn công tác thống kê những năm gần đây, kết hợp với tổ chức hội thảo, trao đổi với các Bộ, ngành liên quan, Tổ công tác chuẩn bị Tổng điều tra (sau này là Tổ Thường trực) đã xác định mục tiêu chính của Tổng điều tra lần này nhằm đảm bảo các nội dung nêu trong Quyết định của Thủ tướng Chính phủ, nhằm đáp ứng tốt nhất yêu cầu sử dụng thông tin, đảm bảo tính so sánh với các cuộc tổng điều tra trước để thể hiện trong nội dung phương án, các phiếu điều tra và các tài liệu hướng dẫn. Công tác điều tra thí điểm đã được triển khai tại 4 tỉnh, thành phố: Hà Nội, Yên Bái, Thái Bình và Phú Yên nhằm thử nghiệm một số nội

dung quan trọng của Tổng điều tra như qui trình lập danh sách, phương pháp thu thập thông tin với các đối tượng khác nhau, nội dung phiếu điều tra, qui trình tổ chức triển khai chỉ đạo ở địa phương.

Ngoài những nội dung chính giống với Tổng điều tra 2002, để phản ánh kịp thời những thay đổi về phương thức sản xuất của nền kinh tế, phục vụ tốt hơn cho việc hoạch định chính sách, trong cuộc Tổng điều tra cơ sở kinh tế, hành chính sự nghiệp năm 2007 có thu thập thêm thông tin về các khu kinh tế đặc thù như: khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao, khu kinh tế, cụm công nghiệp, cụm công nghiệp làng nghề và thông tin về cơ sở làng nghề thuộc khu vực thành thị.

Cùng với phiếu điều tra, các tài liệu hướng dẫn TĐT áp dụng cho Ban chỉ đạo các cấp, các tài liệu hướng dẫn, các loại sổ tay cho điều tra viên, đội trưởng, các bảng danh mục sử dụng trong TĐT cũng đã được biên soạn công phu, chi tiết và cung cấp kịp thời cho các địa phương.

Triển khai Quyết định TĐT và tập huấn nghiệp vụ điều tra

Hội nghị triển khai Quyết định TĐT của Thủ tướng Chính phủ và kế hoạch TĐT của BCĐTW cho BCĐ các tỉnh, thành phố và Bộ, ngành được tổ chức kết hợp nhân dịp Hội nghị ngành đầu năm 2007.

Các lớp tập huấn của Ban Chỉ đạo các cấp về cơ bản đã triển khai đúng kế hoạch và quy trình đề ra. Các Hội nghị tập huấn do Ban chỉ đạo Trung ương tổ chức đã kết hợp giữa hướng dẫn kỹ về lý thuyết với điều tra thử ở cơ sở, giúp cho các thành viên BCĐ tỉnh/thành phố nắm vững và sâu hơn về qui trình và nội dung của TĐT, Ban chỉ đạo trung ương đã rút được nhiều kinh nghiệm thực tế và phát hiện một số vấn đề vướng

mắc để kịp thời điều chỉnh, sửa đổi trong phiếu điều tra và các tài liệu hướng dẫn. Việc tổ chức các lớp tập huấn nghiệp vụ ở địa phương được thực hiện nghiêm túc theo hướng điều tra phiếu nào thì dự tập huấn phiếu đó, nhiều nơi cũng tổ chức đi thực tập điều tra trong quá trình tập huấn nghiệp vụ. Vì vậy, kết quả các lớp tập huấn khá tốt và cơ bản đảm bảo các yêu cầu đề ra.

Công tác tuyên truyền có vị trí rất quan trọng trong việc triển khai điều tra thực tế tại địa bàn nên BCĐ trung ương Tổng điều tra đã yêu cầu Ban chỉ đạo cấp tỉnh, huyện và cấp xã vận dụng linh hoạt các hình thức tuyên truyền thích hợp và có hiệu quả qua hệ thống truyền hình, truyền thanh, báo chí, pa nô, khẩu hiệu. So với hai lần Tổng điều tra trước, công tác tuyên truyền lần này đã được tăng cường cả về lượng và chất. Ngoài các văn phòng phẩm thiết yếu của cuộc tổng điều tra, việc trang bị mũ và thẻ cho điều tra viên cũng đã tạo thuận lợi cho điều tra viên trong việc tiếp xúc với cơ sở đồng thời cũng là một hình thức tuyên truyền cho cuộc tổng điều tra, nhất là với đối tượng cơ sở sản xuất kinh doanh cá thể.

In, chuyển phát phiếu điều tra, tài liệu hướng dẫn và chuẩn bị kinh phí

Căn cứ vào số lượng đơn vị điều tra do các Cục Thống kê báo cáo, Tổ thường trực TĐT đã phối hợp với Văn phòng Tổng cục tiến hành các công việc để in và phân phối tài liệu tổng điều tra đến các địa phương cơ bản đủ số lượng và đảm bảo về thời gian. Tổng điều tra lần này đã có sự phân cấp trong in ấn tài liệu: những loại tài liệu có số lượng lớn, phát sinh ở mọi địa phương do BCĐ TW in tập trung, những loại tài liệu phát sinh ít, khó xác định số lượng được giao cho các Cục Thống kê chủ động in, photo nhằm tránh lãng phí.

Kinh phí cho Tổng điều tra của Tổng cục đã được chuẩn bị sớm ngay từ tháng 7/2006 và đã được Chính phủ phê duyệt vào cuối năm 2006. Kinh phí này được chuyển tới các địa phương trong 2 đợt: đợt 1 từ đầu năm 2007 (khoảng 85% so với định mức dự trù ban đầu), đợt 2 vào cuối tháng 10/2007 (phân bổ hết số còn lại đã được Bộ Tài chính giao). Các văn bản hướng dẫn về quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí cuộc tổng điều tra đã được gửi kịp thời đến các Cục Thống kê để thực hiện.

Thực hiện theo phương án Tổng điều tra, các Ban chỉ đạo địa phương đã tổ chức tiến hành *lập danh sách thực tế* trên địa bàn trong thời gian nửa cuối tháng 5 và tháng 6/2007. Danh sách này là căn cứ quan trọng để xác định số lượng điều tra viên, đội trưởng và để phân chia địa bàn điều tra cho từng điều tra viên nhằm tránh việc trùng lặp hoặc bỏ sót khi tiến hành điều tra phiếu.

Thu thập thông tin tại địa bàn được tổ chức chặt chẽ đúng vào thời điểm 1/7/2007. Đối với loại phiếu áp dụng cho cơ sở cá thể được thực hiện bằng phương pháp điều tra trực tiếp, phần lớn các địa phương tổ chức điều tra thí điểm một số cơ sở để rút kinh nghiệm trong vài ngày đầu, sau đó mới mở rộng và tăng tốc độ điều tra. Các loại phiếu còn lại hầu hết các địa phương tổ chức điều tra theo hai phương pháp trực tiếp và gián tiếp.

Giám sát, kiểm tra việc triển khai thực tế điều tra tại cơ sở, địa bàn đã được BCĐ các cấp chú trọng tăng cường. Nhiều đoàn thanh tra, kiểm tra các cấp đã đến tận xã, phường và các đơn vị điều tra để xem xét việc thực hiện các quy trình, đề từ đó góp ý, chấn chỉnh kịp thời cho điều tra viên, tổ trưởng. Thực tế cho thấy, công tác kiểm tra, thanh tra đã có tác dụng rõ rệt trong việc tổ chức thực hiện nghiêm túc

(tiếp theo trang 46)

CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, TRIỂN KHAI THỰC HIỆN TỔNG ĐIỀU TRA... (tiếp theo trang 4)

các qui định của BCĐ trung ương, đặc biệt là trong khâu thu thập số liệu, hạn chế và chấn chỉnh tình trạng không đến các đơn vị điều tra để khai thác thông tin. Qua việc kiểm tra, thanh tra, BCĐ các cấp đã có thông báo nghiệp vụ giúp các địa phương và cơ sở khắc phục kịp thời những sai sót trong quá trình thực hiện Tổng điều tra.

Nghiệm thu phiếu điều tra đã được BCĐ các cấp tiến hành nghiêm túc và kết thúc vào cuối tháng 11/2007. Kết quả nghiệm thu của BCĐ Trung ương cho thấy chất lượng chung các loại phiếu điều tra khá tốt: có 44 tỉnh, thành phố đạt loại giỏi chiếm tỷ lệ 68,7%; 16 tỉnh, thành phố đạt loại khá chiếm tỷ lệ 25% và 4 tỉnh đạt loại trung bình chiếm tỷ lệ 6,3%. Phiếu điều tra của Bộ Công an và Bộ Quốc phòng đều đạt loại giỏi. Đáng lưu ý là loại phiếu có số lượng nhiều nhất - phiếu số 02/TĐT-CT không có tỉnh nào có tỷ lệ phiếu không đạt yêu cầu trên 4%.

Căn cứ vào số liệu trong hệ thống biểu tổng hợp nhanh của các tỉnh, Bộ Công an và Bộ Quốc phòng qui định trong phương án,

Tổng cục Thống kê đã tổng hợp và công bố số liệu kết quả sơ bộ Tổng điều tra cơ sở kinh tế, hành chính, sự nghiệp năm 2007 đúng thời hạn qui định.

Theo phương án Tổng điều tra, trong năm 2008, các công việc chủ yếu sẽ phải tiếp tục thực hiện như các Cục Thống kê tiến hành nhập tin tất cả các loại phiếu điều tra; Ban Chỉ đạo trung ương sẽ nghiệm thu kết quả nhập tin của các tỉnh, tiến hành xử lý, tổng hợp và công bố số liệu chi tiết của toàn quốc. Để đảm bảo tiến độ, việc tổng hợp và công bố sẽ thực hiện theo lộ trình từng chuyên đề từ tháng 7 đến cuối năm 2008. Để thực hiện thắng lợi Tổng điều tra, BCĐ trung ương yêu cầu các đơn vị liên quan ở trung ương, BCĐ các tỉnh, thành phố, BCĐ Bộ Công an và BCĐ Bộ Quốc phòng phối, kết hợp chặt chẽ và tập trung chỉ đạo quyết liệt, bố trí thời gian và lực lượng thoả đáng cho các công việc của từng đơn vị và địa phương, đảm bảo kết thúc các khâu công việc theo đúng tiến độ quy định của BCĐ trung ương□